

Nr 38.

Av herr **Tjällgren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om skatt å kaffe.*

I proposition nr 80 vid innevarande riksdag föreslås införande av särskild skatt å kaffe i överensstämmelse med inom finansdepartementet utarbetat förslag till förordning.

Skatten avses att utgå i enlighet med följande föreslagna skatteskala:

Grupp	Råkafepris inkl. tull öre per kg	Skatt på råkafe öre per kg
I	högst 100	40
II	101—150	65
III	151—200	100
IV	över 200	140

För rostat importkaffe föreslås skatt skola utgå med 60 procent av importpriset, inklusive tull. Samma skattesats anges även böra gälla för kaffesurrogat med tillsats av kaffe.

De stora utgifter, som av krisen vållats, icke minst för försvarets behov och nödvändiga beredskapsåtgärder av olika slag, ha givetvis medfört en starkt pressad situation för statsfinanserna. Att kraftigt ingripande åtgärder under sådana förhållanden måste vidtagas för att skaffa pengar är begripligt. I stort sett har enighet inom riksdagen rått beträffande vidtagna åtgärder. Endast i vissa fall ha olika meningar yppat sig angående avvägande på lämpligt sätt av skattesatserna. Kanske har i något fall ett psykologiskt maximum överskridits. I ett par andra fall synas å andra sidan vissa högre skattesatser ha kunnat tänkas komma ifråga. Det framlagda förslaget om skatt på kaffe synes emellertid ägnat att ingiva starka betänkligheter, både med hänsyn till lämpligheten av att tillgripa denna skatteälla och ifråga om den föreslagna beskattningens storlek. Redan förut utgår som bekant en tull på kaffe med 45 öre per kg. Redan om det riktiga häri ha från olika meningsriktningar starka tvivel framhävts. Den årliga medelförbrukningen av råkafe utgjorde för det sista decenniet (1929—38) 46,000 ton. Redan detta vittnar om att det är fråga om en vara av stor betydelse för vårt folk. Än mera bör framhållas, att det här gäller beskattning av en konsumtion som är särskilt stark inom de breda lagren. Under de besvärliga åren 1929/33 uppgick medelkonsumtionen till vid pass 44,000 ton per år. När tiderna förbättrades för jordbrukets folk och över huvud taget för de arbetande samhällsskikten visar kaffeförbrukningen en påtaglig stegring och utgjorde för femårsperioden 1934/38 48,000 ton per år. Att återhämtningen för dessa folkgrupper ekonomiskt sett sammanfaller med konsumtionsstegringen i fråga om kaffe visar hän på den betydelse, som kaffet har

för dem. Den som känner förhållandena vet även vilken stor roll kaffet spelar som en nödvändig och behövlig faktor inom hushållen icke minst bland landsbygdens och särskilt skogstrakternas befolkning, jordbrukare likväl som lönearbetare. För stora befolkningslager är kaffet otvivelaktigt en nödvändighetsvara av stor betydelse. Många människor i enkla förhållanden se i kaffet en stimulans och ett medel att bereda trevnad, som de ha svårt att undvara.

När kaffetullen år 1932 höjdes från 30 öre per kg till 45 öre, ansågs detta på många håll som en mycket diskutabel åtgärd. Den nu föreslagna ytterligare beskattningen har beräknats innebära en fördyring av kaffet av långt större mått än som då ifrågasattes, eller i medeltal fyra eller fem gånger så mycket som den då så omstridda tullförhöjningen.

Hänsynen till statsfinansernas behov av nya inkomster kan givetvis häva många befänkligheter, men synes icke motivera så drastiska åtgärder, då andra vägar för anskaffande av de behövliga pengarna härför kunna anlitas. Så synes exempelvis den föreslagna höjningen av skatten på pilsner kunna tåla ytterligare någon förhöjning. Även vissa besparingar som beröras i proposition nr 79, men inför vilka finansministern synes ha ställt sig tveksam, borde enligt mångas mening hellre ha vidtagits, innan förslaget om denna högt tilltagna beskattning av kaffet framlagts.

För många, som under hårt arbete inom skogsnäringen hämta sin utkomst, framstår det även för visso såsom mera rimligt, att de fortsatta stora anslagsutbetalningar för förbilligande av de med vårt inhemska vedbränsle konkurrerande importvarorna kol och koks, som ställts i utsikt i samband med proposition nr 15, kraftigt nerprutas, än att pengar härför skaffas genom den föreslagna kaffetullen.

Under återopande av vad som anförts hemställes,

att riksdagen ville *avslå* Kungl. Maj:ts proposition nr 80.

Stockholm den 28 nov. 1939.

L. Tjällgren.